

118

פרוטוקול מס' 134/א

מישיבת ועדת הכספים

מיום ג' סיון חשט"ז - 24.7.1956 בשעה 08.45

מא.

האגודות:

י. גורי - היו"ר

י. בדר

א. הרצפלד

מ. חזני

נ. לוין

י. טפיר

מ. קלמר

ח. רובין

ז. שרף - הממונה על הכנסות המדינה

עו"ד י. טלומון - היועץ המשפטי של פיק"א

סדר-היום:

א. אשור ערביות מטעם האי"ק

ב. אשור צווי מכס

ג. החלטה בדבר אשור חוזה חכירה עם פיק"א

ד. יהב-מגן על מיץ הדר

ה. חוק האגודות המשוקים איטליה, המקומות, 1956-57

ו. חוק ירק ישגא (מזואר שדה) (חסי. 2)

ז. אשור כשיתא ילאוים לככאים אקטור והניה חחס הכנסה

ח. אשור כשיתא כסוי - חוק מזואר חזיה, גשית-1953

היו"ר י. גורי:

בסדר היום שלושה טעיפים: א) אשור ערביות ב) אשור

צווי מכס ג) החלטה בדבר אשור חוזה חכירה עם פיק"א ד) יהב מגן על מיץ הדר.

אני חושב שלאחר חלופי הדברים שהיו לנו בטעיף

א) ניטיב לעשות אם פשוט נעמיד את הערביות להצבעה.

אני חייב כמה תשובות על שאלות החברים בענין

הערביות. בשנה שעברה הסתכמו ההלוואות למועצה

לשיווק פרי' הדר בסך של 3,5 מליון דולר ו-1,5 מליון לירות. השנה מגיע

הסכום ל-7 מליון לירות ו-2 מליון דולר. אלו הן מפרעות לפרדסנים ובעיקר

מיועדות הן לחמרי אריזה.

אשר לרביח, לאחר ויכוח ממושך לא הצלחנו לשנות

את אחוז הרביח והוא נשאר 8/4 אחוז.

אשר לערביות למתן הלוואות בסך 7,5 מליון לירות

לחקלאים לעיבוד אדמות, בישיבה הקודמת נשאלתי אם לא צריך להפחית את

הסכום. כבר שמעתם שההוצאות לדונם מגיעות ל-20 לירות. בהתאם לכך נתנת

הלוואה של 3 לירות לחקלאי ותיק ו-5 לירות לחקלאי חדש לדונם. אם תקחו

בחשבון את הגידול בהוצאות הייצור, הרי שאין זה הרבה.

אשר לשאלה - מדוע חוזר ונשנה הדבר מדי שנה, אין הממשלה מתחייבת ואין הבנק מתחייב לחדש את ההלוואה כל שנה. ההלוואה נחתה לתקופה המחילה בספטמבר ומשתלמת בחדשי יוני-יולי-אוגוסט. הערבות נתנה לבנק עד פברואר. אבל בדרך כלל הוא גובה את ההלוואה בחדשים הנזכרים.

י. ספיר: לפי חשבוני יוצא שהלוואות אלו נתנו לשטח של 2 מליון דונם בערך.

ז. צור: 1,8 מליון דונם. ההלוואות נתנו לענפים חקלאיים שהממשלה מעונינה בעידודם, כמו כוחנה, פלחה ובטנים. אינני יודע אם אילולא הלוואות אלו היינו מגיעים לשטח של 55 אלף דונם כוחנה.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים להצבעה.

ה צ ב ע ה

הערבות ל-7 מליון ל"י למועצה לשיווק פרי הדר - אושרה
הערבות ל-2 מליון דולר למועצה לשיווק פרי הדר - אושרה
הערבות ל-7,5 מליון לירות להלוואות לחקלאים
לעיבוד אדמות, כולל זרעים ודשנים - אושרה

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - אשור חוזה חכירה עם פיק"א.

ז. צור: אני מבקש לדחות את ההצבעה בסעיף זה.

א. בהיר: שאלתי את שר האוצר אם העניין דחוף עד כדי כך שהכרחי להציע בו לפני הפגרא והוא הבטיח לי

חשובה במשך היום.

היו"ר י. גורי: אתמול אמרתי שנצביע בעניין זה לפני הפגרא ואינני חושב שאנו צריכים לחזור בנו, אלא אם כן יהיו נימוקים מיוחדים.

ועכשו אנו עוברים לסעיף הבא - יהב מגן על מיץ תפוזים. אתם זוכרים שכאשר פנו אלינו הנוגעים בדבר מנינו ועדת משנה וזו הביאה הצעה פו-אחד והסכימה לאשר הטלת יהב מגן על מיץ הדר. על יסוד זה קבלתי מכתב משר האוצר בו נאמר..... (קורא את המכתב) ועכשו אקרא את המכתב שכתבי אני (קורא את המכתב). מנוסח המכתב מטחבר שהועדה ראתה את עצמה בתחומי החוק. כלומר, היא חשבה שזה נאמר בחוק ואם היא מציינת זאת אין זה בגדר פירוש אלא עובדה בחוק. אם כך, לא ברור לי מה הויכוח.

ז. שרף: אנו איננו נכנסים לשאלה, מה היתה כוונת המחוקק. אבל החוק, לאחר שיצא לאור העולם, הוא דבר בפני עצמו. אף אחד לא יעלה על דעתו שנפרש את החוק לפי הויכוחים שהיו מטביב לו. את החוק אפשר לפרש בהסתמך על הנהל והכללים של יושר וצדק ופקודת הפרשנות, ולא לפי כוונת המחוקק.

ההתאחדות למוצרי הדר טוענת שלפי החוק אין להטיל יהב מגן על מיצי הדר, ויש לה זכות לחעון כך, אבל יש לה זכות לטעון כך רק במקום אחד - רק בבית המשפט. במקרה זה היתה צריכה לפנות לבית המשפט העליון ולבקש צו על תנאי נגד מנהל יהב המגן ונגד שר האוצר

האוצר מדוע מטילים יהב מגן על מיצי הדריס למרות האומר בחוק "למעט מיץ אשכוליות ותפוזים", וכפי שבית המשפט העליון היה פוסק, היינו נוהגים בלי שום פקפוק, עד שהיו מחקנים את החוק או לא.

אנו נאלצים לעמוד על כך שיש רק דרך אחת להנהלת אדמיניסטרציה יעילה במדינה. בשום פנים ואופן איננו יכולים להודות שועדו הכספים, עם כל הכבוד לה ועם כל הטמכות שיש לה, חקבל על עצמה חפקיד זה. אם הדבר לא יתקבל, אני מבקש להזמין את היועץ המשפטי ולקבל ממנו חוות דעת ב ענין זה.

מ. חזני: אני מוכרח להעיר שתי הערות - אחת עקרונית ואחת הנוגעת לענין הנדון. מבחינת הסדר הטוב של האדמיניסטרציה לא יכול המחוקק לפרש את החוקים. בית המשפט הוא המפרש. אבל את תבוא האדמיניסטרציה ובדרך שרירותית תאמר: אמנם בחוק כתוב כך וכך, אבל אני פועל בכיוון אחר ואתה לך וחתבע אותי למשפט, הרי במה שנוגע לענין הנדון, עונת מיץ ההדרים עוברת.

ז. שרף: חוך יום אפשר לקבל צו על תנאי סופי.

מ. חזני: זה ביחס לצד העקרוני. ומה שנוגע לגופו של ענין, היתה כן או אי-הבנה חמורה. יותר מזה - היתה כאן מכשלה. האוצר ואנשי יהב המגן שהתבשלו בענין זה ימים ולילות והיועצים המשפטים הכשילו את ועדת הכספים. נציגי האוצר ויהב המגן היו בדעה שאין כוונה להטיל יהב מגן על מיץ שחמרי הגלם שלו הם מתוצרת הארץ. זה היה ברור. אי היה אל של ספק והאוצר ידע שאותו דבר שנמכר כמיץ זה בבקבוקים הגדרתי איננה מיץ, היינו מוצאים נוסח אחר. אני אומר: היתה כאן מכשלה ודבר זה צריך לבוא על תיקונו.

ז. שרף: אני מביע אהו צערי העמוק - ולמען כבודה של הועדה אני משתמש במונח זה - על הערתו של מר חזני. לא היה מקרה שבאי כוח האוצר הכשילו את ועדת הכספים.

אני רוצה לציין שבחוק זה של יהב מגן מטפלות יחידות שונות באוצר. האיש המטפל בסיגריות יודע סיגיות, האיש המטפל במשקאות, יודע משקאות. כל סעיף מהחוק עבר את היחידה היודעת אותו.

ח. רובין: אין זה משנה, את ה אחראי לענין.

ז. שרף: אנני רק רוצה להעיר שבשעת הדיון לא היה לנו מושג שהדבר הנמכר בשוק כמשקה הדר נקרא מיץ הדר.

היו"ר מ. חזני: לי היה ברור שבדברי מר חזני לא היתכל אימפליקציה של כוונה לומר שהאוצר הכשיל את ועדת הכספים ביודעין. אילו עלה הדבר בדעתי, הייתי פועל כיושב ראש.

י. בדר: אני רוצה לומר שאני ידעתי שקיימת אפשרות שיטילו יהב מגן על מיצים בבקבוקים, ולכן הצעתי למחוק - והסתייגות כזאת רשומה - את כל הסעיפים הנוגעים למשקאות קליה. עד כמה שאני זוכר כאשר שאלתי את מר גפני או מישהו אחר, נאמר לי שהמיצים נמצאים באינדקס והם עומדים ללמוד את הבעיה. אם הטלת יהב מגן על מיצים לא תשפיע על האינדקס, הם חושבים להטיל יהב מגן גם על מיצים. אינני טוען שאחרים ידעו זאת, כי הדבר נעשה בחפזון. אבל אני לפחות, לאחר שאלתי, קבלתי תשובה שיש גם כוונה כזאת, וזו היתה אחת הסיבות שהצבעתי נגד הסעיף.

י. פורדר:

אני מציע שלא נערוך ויכוח בשאלה, מהו הגבול בין המווקק והאדמיניסטרציה. אני מסכים שאחרי קבלת חוק, אין לנו זכות לטפל באינטרפטציות.

ואשר לענין הנדון, בתור יוצא מן הכלל אני מציע שמר שרף יאמר לנו מה הוא עומד להציע לחיקון ואז נמנע מכפילות בויכוח.

ז. סוזאייב:

לי נדמה שלגופו של ענין אין צורך לערוך ביכוח בוועדה. אני רק רוצה להעיר לידידי שרף הערה אחת בענין הפרוצדורה שנהגו בה במקרה הנדון. תחילה החליט האוצר שלא להטיל יתב מגן על מיצים, אחר כך החליט לגבות, ואחר כך שוב החליט שלא לגבות. לאחר מכן באו המעוניינים אלינו ואנו אמרנו להם שלא יהיה כוונה להטיל יתב מגן על מיצים. אני שואל אותם: אם אנו מעוניינים לשמור גם על הפרטסיג'ה של המחוקק, וגם על הפרטסיג'ה של הממשלה, האם יהיה זה נכון מצדנו להגיד לנוגעים בדבר שילכו לבית הדין והוא יפרש את החוק? אם קרה דבר משונה כזה, לי נדמה שמחויבתנו להתערב ולתקן את החוק ולא להשאיר מקומו לפירושים אחרים.

ח. רובין:

אין לי השקט הנפשי של מר פורדר וגם לא של סוזאייב. אני נדהם מהענין. קבעו ועדת משנה בה השתתפו החבר'ים חזני, בהיר, פורדר וברד. ועדה זו הביאה את הענין בפני מליאת הועדה והיה מדובר על כך שההצעה שהביאו אינה כוללת מיצי הדר, וכל אחד הבין שזה אותו מוצר שנמכר בבקבוקים כמיץ הדר סחוט. אחר כך קרה שהיועץ המשפטי שליווה אותנו בדיונים אלה ועזר לנו לנסח את החוק באו וטענו שהצעה זו כוללת מיצי הדר. עכשו בא שרף ואומר: אל תתערבו באדמיניסטרציה, אל תתערבו בפירושים. אני חושב שועדת הכספים צריכה לדאוג לכך שיהיה לה יעוץ כלכלי שתהיה בטוחה בו, ואם חכשל - תכשל על יסוד יועציה היא.

אינני יכול לקבל שאם בחוק כחוב "למעט מיצי אשכוליות ותפוזים" יבואו ויגידו שבהגדרה המדעית של שלטונות מט הקניה אין זה מיץ תפוזים. אינני יודע איך אפשר לעבוד בתנאים כאלה. האם אני צריך להקים מנגנון כדי לבדוק כל דבר, האם אינני יכול לסמך על ההודעות הנמסרות לנו?

אני מסכים בשולי הצעות:

- א) להביע את צערנו על מה שקרה.
ב) אני מציע שנשמע הודעת האוצר שלא יגבה יתב מגן ממיץ אשכוליות ותפוזים. אם לא אשמע הודעה כזאת, אציע הצעות אחרות.

נ. לוי:

בזמן שנתקבלה הפסקה "למעט מיצי אשכוליות ותפוזים" ועדת המשנה ראתה לפנייה תמונה הרבה יותר רחבה. האמת היא, שגם האוצר לא ידע איך לנהוג בשבועות הראשונים, כי תחילה הטילו את המס, אחר כך בטלוהו ואחר כך שוב הטילוהו. מה יותר טוב לאוטוריטה של משרד האוצר, שהמעוניינים ילכו לבית המשפט ושם תפול ההכרעה, או שיבואו לוועדת הכספים, וזוהי זכותה של ועדת הכספים להחליט בענין זה, כי היא דנה בענין מבחינת טובת המשק בכללו.

א. בהיר:

אני רוצה לציין, שהכנסת הנימה של הכשלה לויכוח זה אינה מוצדקת. יכול להיות שהיה משגה בעיבוד החוק. ואם אינני טועה, אמר מישהו בזמן עיבוד החוק, שאם החוק יצא עם משגה אחד או אפילו 10 משגים, זה יהיה נס גדול. ואינני יודע אם ה אחראית לכך הם היועצים המשפטיים או היועצים הכלכליים או כל אותם חברי שטפלו בחוק זה. אני מאסער על צורת הויכוח וחריפותו שאינם מוצדקים.

ועכשו אני רוצה לומר לרובין, שלדעתי האוצר צודק. אח המחוקק עשה משגה, האוצר אינו יכול באופן שרירותי שלא למלא אחרי הוראות החוק; כי אם לפי ההגדרות שקיימות לאו דוקא בשביל יהב מגן, אלא לגבי כל החוקים, ההגדרה מיץ אינה חלה על בקבוקי מיץ....

ז. שרף: עד לפני שנתיים ההגדרה הייתה מיץ הדר, אולם היא שונחה לפי דרישת המפקח על המזונות למשקה הדר.

א. בהיר: אם במקרה זה האוצר יחרוג מהמסגרת המקובלת ויפטור את מיצי ההדר מיהב מגן, למרות שהדבר כתוב בחוק, יבואו אחרים ויתבעו גם הם אותו דבר.

כיצד אפשר לחקן את הדבר? דרך אחת היא - לדרוש צו על תנאי של בית הדין העליון, ואני מבין שהיצרנים היו הולכים בדרך זו אילו היו בטוחים שאם יזכו במשפט, כי הם יודעים שביום אחד אפשר להוציא צו על תנאי. אבל הם יודעים שלא יזכו במשפט ולכן אינם הולכים לבית הדין העליון. מה ההגיון שנגיד עכשו לאוצר שלא יגבה יהב מגן על מיצים?

מ. חזני: כי לא התכוונו להטיל יהב מגן על מיצים.

מ. חזני: לכן אני מציע להעמיד על סדר היום שאלת הכנסת תיקון לחוק. אני מציע לא להמשיך בוויכוח הפרוצדורלי, אלא לעבור לדיון בשאלה - אם צריך לגבות יהב מגן על מיצי הדר או לא.

הנז"ר י. גורי: אני קובע שהויכוח לא היה פרוצדורלי בלבד. אגב הבעת דעה על הפרוצדורה החברית הביעו את דעתם לגופו של ענין, ואינני צריך להיות נביא כדי לדעת שאין סיכוי שהועדה חקבל ברוב דעות החלטה לבטל את ההחלטה הקודמת אינמרטו. ולכן אני רואה 3 אפשרויות, שאחת מהן היא פחות רצויה בעיני, וזוהי האפשרות להפנות את הענין לבית הדין העליון. יכול להיות שמבחינה עקרונית זוהי הדרך הרצויה ביותר. אבל אני יודע שמהלך זה יהיה מלווה באווירה לא בריאה מסביב לענין זה. ולכן אני רואה אפשרות זו כפחות רצויה. ואז נשארות שתי אפשרויות: האחת, שהועדה חקבל החלטה לגופו של ענין לשנות את דעתו. לזה אין סיכוי. ולכן אם רוצים לחקן את הענין מיסודו, אולי הדרך של תיקון החוק היא הרצויה ביותר. אם האוצר אינו סבור כך, אולי יציע לנו הצעה אחרת.

ז. שרף: אינני כופר חלילה בסמכות הועדה להזמין את שר האוצר או מי שהוא שולח במקומו ולבקש אינפורמציה בענין שהיא עוינת בו. אני אמרתי דבר אחר. אני חולק על דרך הביצוע. נדמה לי שהזכות לפסוק הלכה בענין זה אינה בידי ועדה של הכנסת, לא בידי ועדת הכספים בשטח הכספי ולא של ועדת העבודה בעניני עבודה. הפירוש של ביצוע החוק צריך להנתן על ידי בית המשפט. זוהי הדרך המקובלת בדמוקרטיה.

לגופו של ענין נדמה לנו עכשו, לאור הנסיון שיש לנו ולא היה לנו לפני 3 חדשים, שלא צריך להוריד את המס ממשקה ההדר. אבל בהתחשב עם מה שנאמר פה וגם עם העובדות שהובאו בפנינו על מאב השיווק, דעתו של האוצר היא, שהמס שהוטל הוא יותר מדי גבוה ויש להקטינו עד כזו מחציתו, כלומר להעמיד את המס על 12,5 במקום 25 אחוז גם על משקאות קלים וגם על מיץ הדר. לנו נדמה שהמכירה חוגדל ואז ההפרש לא יהיה גדול. אולי נקבל קצת פחות, אבל לא נביא נזק לתעשייה זו, כי יתכן וגרמנו בזה נזק מסויים. נראה לי שזו הדרך הטובה ביותר לפתרון השאלה. אפשר להביא הצעת תיקון לחוק לכנסת עכשו, אבל אנו יכולים להתחייב שנביא את החוק באוקטובר ריטרואקטיבי.

א. בהיר:

אולי אתה יכול לוח מספרים על ההכנסות מסעף זה?

ז. שרף:

אנו הערכנו שטעף זה יכניס מליון לירות. העובדה היא שבתקופה זו - אולי בגלל אי-הבטחון והמחסור בכסף - שבתקופה זו של יוני-יולי המכירה של משקאות קלים היא הרבה יותר קטנה. אולם בחדשים אלה היתה גם ירידה בהכנסות הקולנוע ולכן איננו יודעים כמה היה צריך להכניס המס הזה. היתה לנו שיחה עם יצרני מיצי ההדר והם אמרו: באוקטובר, כאשר ידונו על התיקון, נפעיל את השפעתנו, אבל אם בינתיים תורידו את המס, נראה לנו שזה יפתור את השאלה.

ח. רובין:

אני חושב שנוצר מצב קשה מכל הבחינות. ההודעה של מר שרף היתה מעניינת אבל אינני יכול להגיד שהיא סיפקה אחי באופן מלא. מחברר שלאוצר יש עמדה לגופו של ענין להטיל יהב מגן על מיצי הדר וזה בניגוד לעמדה היתה לוועדה. ומבחינה משפטית אם נאמר בחוק שיש לגבות יהב מגן ממיצי הדר, אי אפשר להקטין את המס אפילו בפרוטה אחת. ולכן אני מבקש לשמוע הוועדה מה אוצר שלא יגבה יהב מגן ממיצים. אם לא אשמע הודעה כזאת, אציע הצעה אחרת.

היו"ר י. גורי:

אני מציע לך להציע את ההצעה כי לא באה הודעה כזאת, וברור לי שהממונה על הכנסות המדינה אינו יכול להודיע הודעה כזאת, לאחר שהיה דיון בוועדה כספיים, ואינני יכול לבקש אותו שיוודיע הודעה כזאת כל עוד זו איננה דעת ועדת הכספיים.

ח. רובין:

היות ואני למדתי מענין זה זה שאני צריך לעסוק במחקר עצמי, אני מבקש להזמין את נציגות היצרנים כדי לשמוע דעתם לפני שנחליט לגופו של ענין.

שנית, אני מבקש להודיע לאוצר שעד להחלטה הטופית של הוועדה, אין לגבות יהב מגן ממיצים.

א. בהיר:

הצעתי לטיכום היא - הוועדה שמעה הודעתו של מר שרף שהממשלה עומדת להביא הצעת תיקון לחוק יהב המגן שיקטין את אחוז יהב המגן המוטל על משקאות קלים, בכלל זה משקה הדר, עד 12,5 אחוז. הוועדה רשומת בפניה הודעה זו ומבקשת לברר אם אפשר להקטין את הגביה לפני הבאת התיקון לחוק.

ז. שרף:

אפשר.

א. בהיר:

אם אפשר, אני מציע להשאיר את הענין עד לאחר הפגרא. ואם לאו, אני מציע שנעביר את התיקון לחוק היום.

או מחר.

מ. חסני:

אני מסכים להצעתו של בהיר בתכנה אבל אני מציע להוסיף פסוק אחד - הוועדה שמע הודעת האוצר שיב המגן על מיצי הדר במלואו לא ייגבה וכי הממשלה מכינה הצעת תיקון לחוק.

היו"ר י. גורי:

מר רובין הציע שתי הצעות. הצעתו השניה יכולה לעמוד מול הצעת בהיר, ואילו את הצעתו הראשונה אני מוכרח להצביע בנפרד.

ה צ ב ע ה

הצעה מר רובין שלא לקבל החלטה לגופו של ענין
בטרם יוזמנו נציגי היצרנים וישמיעו דעתם - נ ד ח ה

היו"ר י. גורי:

לגופו של ענין ישנן שתי הצעות: האחת של מר רובין - לבטל כליל גביית יתרה מגן ממיצי הדר, והשניה של מר בהיר האומרת, כי הועדה שמעה את הדעת האוצר שיש בדעתו להביא לפני הכנסת לאחר הפגרא תיקון לחוק שיקטין את שיעור יתרה המגן המוסל על משקאות קלים, בכלל זה מיצי הדר. לאחר ששמעה הועדה שאפשר יהיה להפעיל הקטנה זו באורח רטרואקטיבי, רושמת לפני הועדה הודעה זו ועוברת לסדר היום.

מ. חזני:

אני הצעתי תיקון להצעת בהיר: לאחר שהועדה שמעה הודעת שר האוצר שלא יגביר את ה-25 אחוז במלואם ולאחר ששמעה שתובא הצעת תיקון לחוק, הוא עוברת לסדר היום.

היו"ר י. גורי:

למה לומר "שלא יגמרו את ה-25 אחוז במלואם"? אפשר לומר: מעתה יגבה מס בשעור של 12,5 אחוז ולא 25 אחוז.

מ. חזני:

זהו בדיוק מה שרציתי לומר.

היו"ר י. גורי:

בטרם נעבור להצבעה אני חייב לקבל תשובה על השאלה, האם האוצר יכול שלא לגבות דבר שהוא חייב לגבות

לפי החוק?

ז. שרף:

אפשרות זו קיימת, אבל עוד נברר זאת עם היועצים המשפטיים.

היו"ר י. גורי:

קבלת הצעתו של בהיר מותנית בהודעה שנקל עוד היום, אם אפשר ליישב את הדבר מבחינה חוקית. זם לאו - ועדת הכספים מבקשת להכין תיקון שנעביר אותו בשלש קריאות עוד לפני צאת הכנסת לפגרא. ועכשו אני מעמיד להצבעה הצעת בהיר והצעת רובין.

ה צ ב ע ה

- 5 - בעד הצעת מר רובין
- 5 - בעד הצעת מר בהיר

היו"ר י. גורי:

הויכוח עובר למליאנו הכנסת.

ז. שרף:

בועדה יש יותר מ-10 חברים. אפשר יהביא את הענין להצבעה שניה.

מ. חזני:

אם אמנם יתברר במשך היום שאפשר הסדיר את הענין באופן רטרואקטיבי, אין צורך בהחלטה של ועדת הכספים. כאשר יובא התיקון לחוק במושב הבא, או שתקבל דעתו של רובין או שתקבל דעתו של בהיר.

היו"ר י. גורי:

נכון. כל אחד מבין שלא נתקבל שום דבר. אילו הצבעתי כל הצעה בעד ונגד יכולתי להויע שאף האעה לא נתקבלה. מר שרף יברר במשך היום אם אפשר להפעיל את הגביה ללי תיקון בחוק.

ועתה אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - אשור

צווי מכס.

י. קמחי:

אני מבקש אשור ועדת הכספים לצו מכס שפורסם אחרון בקובץ התקנות 633. לפני חודש היה לי הכבוד להביא בפני ועדת משנה של ועדת הכספים הצעת תיקון לחוק מס קניה (פטור) לפיה שנינו את הסדרים בקשר לפטור המגיע לחושב חוזר. בשנוי-מה של הצענו אשרה ועדת המשנה את ההצעה והיא פורסמה בקובץ התקנות. בהתאם לתיקון זה של חוק מס קניה, הבאנו או שבא לתאם את הדבר במכס. אין פה שום שנוי לגופו של ענין, פרט להתאמת המצב במכס לזה שישרור במס קניה, כפי שאושר על ידי ועדת המשנה של ועדת הכספים.

אם תקראו את דברי ההסבר לצו, סעיף 1(א) יש שנויים קלים הנוגעים לנועשו בהתאם לאמנה הבינלאומית שהממשלה חתמה עליה, ולמעשה יש כאן הגדלה של הפטור על בקבוקי יין. אנו מורידים את מנימום הגיל של אדם הזכאי לפטור סה מ-18 עד 17. עד עכשו רק אדם בגיל 18 היה זכאי להביא בקבוק יין בלי מכס.

סעיף (2) מעלה את כמות הטבק הפטורה ממכס מ-200 גרם ל-250 גרם ומוריד את הגיל של האדם הזכאי להביא טבק ללא מכס מ-18 עד 17. כל הדברים המאוינים בסעיף (3) היו מוגדרים כחפצי בית שלא נתן להם פטור. לפי האמנה הבינלאומית, אנו מציעים להגדיר זאת כחפצים אישיים, ואז גם חפצים אלה יהיו פטורים ממכס. דהיינו, אם בא אדם ומביא עמו עגלת ילדים ובא עמו גם ילד, אנו מגדירים את העגלה כחפץ אישי שיהיה פטור ממכס.

תיקונים אלה נעשו גם בהצעת החוק של מס הקניה ואושרו על ידי הועדה.

י. טפיר:

תיקונים אלה יביאו בעקבותיהם החמרה ולא הקלה. אם אתה אומר חפצים אישיים יש בזה יותר הגבלות מאשר לגבי חפצי בית.

י. קמחי:

חפצים אישיים פטורים לחלוטין, ואילו על חפצי בית נתן פטור רק במקרים מסויימים. ובתיקון זה אנו מעבירים חפצי בית להגדרה של חפצים אישיים.

לפי שפורסם הצו, כל אדם היה פטור ממכס על חמרי מזון במידה ומשקלם לא עלה על 10 ק"ג ללא כל הגבלה של סכום. עכשו אנו אומרים: אם הסכום עולה על 30 לירות, חמרי המזון יהיו חייבים במכס.

סעיף 2 נותן הרחבה של הפטור. עד עכשו סחורות יחרות היו פטורות בתנאי שסכום המכס עליהן לא עלה על לירה. עכשו אנו מציעים להעלות את התקרה עד 5 לירות במקום לירה אחת. מה שמסומן פה בפסקה 2 נובע לחושב חוזר, לפי שהשנויים שהחליטה עליהם בוועדה ביחס למס קניה. עד לתיקון היה דינו של תושב חוזר ששהה בחו"ל למעלה מ-5 שנים כדינו של עולה, היינו - פטור מכל המסים. אנו הצענו להעלות את הגבול מ-5 שנים ל-10 שנים, והנימוק הוא שלמעשה ישנם אנשים רבים, ביניהם פקירי משרד החוץ ומשרד הבטחון ואחרים שהותם בחו"ל מארכת ל-4 שנים והם מקבלים עידוד רב להשאר שנה נוספת על מנת לזכות בהנחה שמכס שיכולה להסתכם בסכומים גדולים מאד. אני בדעה שאין לדבר הצדקה, כי אם אזרח המדינה שיושב במדינה חייב לשלם מסים, גם אדם היושב בחו"ל צריך לשלם מסים אלה.

כל התיקונים הללו הן לגבי מס קניה והן לגבי המכס, אם יאושרו על ידכם, יכנסו לתקפם ב-1.1.57 וזה על מנת לאפשר לכל מי שמעוניין בכך לדעת זאת מראש כדי שלא יופחע.

י. טפיר:

אני רוצה לחזור לענין של פטור על צרכי מזון. אני מבין שפה יש חשש שמישהו יביא צרכי מזון בעלי ערך גבוה ולכן מגבילים זאת ב-30 לירות. האם זה חל גם על העולים?

כז,

י. קמחי:

י. ספיר:
אני רוצה להתנגד לזה. דוקא ארכי מזון שהח בעלי ערך גבוה, נניח נס קפה, אין בהם משום התחרות בתוצרת הארץ. במידה שבאופן לגיטימי נחנת אפשרות לעולה להביא מצרים מסויימים במקום כסף, אנו באים להגביל אפשרות זו. אינני רואה בזה שום הגיון. אולי זה עלול לחפחית את ההכנסות של האוצר במארכים שהוא מביא לשוק החפשי, אבל זה אינו עלול לפגוע לא במשק ולא במשהו אחר.

אשר לסעיף השני, אני רוצה לעורר פה בעיה של סוג מסויים של חוזרים, שגם אותו אנו צריכים לעודד לחזור, ואפילו תמורת כל מיני הקלות. בבקורי בחו"ל נחקלתי במספר לא קטן של בחורים שלנו שלומדים שם. הפתויים להשאר בחו"ל הם גדולים מאד. הפתוי לחזור לארץ הוא קטן מאד. בחורים אלה לומדים 5 שנים. הם לא ירדו, הם נסעו כדי ללמוד ולחזור ויש צורך לתת להם הקלות מסויימות. כאשר בחור כזה יחזור לכאן לא מפפה לו משרה שתאפשר לו לרכוש מכונית ולא שום דבר אחר. אם הוא הצליח לחסוך כדי לרכוש מכונית וריהוט והוא רוצה להביאם ארצה, האם אנו צריכים לגדול ממנו אפשרות זו?

אני חושב שיש לנו כ-3000 סטודנטים בחו"ל, ושני שלישים מהם לא יחזרו, והנזק שיגרם על ידי חיקון זה בחוק יהיה יותר גדול מאשר ההקלה שניתן לחוזרים מסוג זה. אגב תקופה של 5 שנים לגבי סטודנטים היא תקופה מכסימלית. אם אחת מגדיל את התקופה ל-7 שנים, הוא חייב להשאר שם שנתיים. לכן אני מציע להחזיר את המצב לקדמותו.

ז. סוזאייב:
לאחר דבריו של מר ספיר לא נותר לי להוסיף הרבה.
אולם ברצוני להעיר הערה אחת בקשר לפטור על מצרכי מזון.

(המשך הישיבה רשמה מי)

לפני-כן רשמה מא.

ועדת הכספים
24.7.56

אד.

ז. סוזאייב:
ה שבני שדוקא היום עלינו לעודד אנשים לחזור לארץ כעבור 5 - 4 שנים ולא להכניד עליהם. נוסף לכך, אני סבור שנושא זה הוא סכונד ומוטב לתת שהות לדון עליו בכונד ראש ולא תחת לחץ של זמן.

מר קמחי:
אנו מעונינים לתת לאנשים בחו"ל שהות לדעת על כך. אנו רואים לפרסם את הצו עכשיו נקונסוליות כדי שיכנס לתוקפו ב- 1 בינואר, 1957.

היו"ר י. גורי:
לאחר שנ עוררו כמה בעיות אני מסיל ספק אם נוכל להקדיש זמן. ספיק כדי לסיים את הדיון ונראה לי שניטיב לעשות אם נדחה אותו.

מר קמחי:
לחב - הכנסת סידר רצוני להשיב, שכונת הפור לא היה להקל על עולים להביא חלק מרכושם ארצה; לשם כך ניתנו הקלות אחר ת. כאן הכוונה לאפשר דוקא לעולים להביא כסור קטנה של מזון, אלא שראו לא להפוך זאת לפירצה להברחת מס.

ח. רובינ:
לדעתי הסכום הוא נמוך וצריך להגדילו. גם המביא מצרכי מזון אינו עושה בדיוק את החשבון של תעריפי המכס ויכול לקרות שהמכס יהיה בשעור של 30 ל"י ועוד כמה ירוטות.

מר קמחי:
אנו גורסים - וכך ננהג - שאם המכס היה בשעור של למעלה מ- 30 ל"י הוא יאלם רק את ההפרש ויהיה משוחרר עד ה- 30 ל"י.

ח. רובינ:
אני מוכן להסתפק בהערה זו אבל היא צריכה להיאמר במפורש.

מר קמחי:
אנו נתקן את הנוסח בצורה שהדבר לא ישתמע לטתי פנים שהכוונה לסכום שהוא מעל ל- 30 ל"י.

ז. סוזאייב:
לפני קבלת החלטה נבדון הייתי מבקש לקבל חוות-דעת מוסטכה מנציגי מחלקת העליה של הסוכנות אם אין בשינוי זה משום החסרה לגבי מסב העולים. אני היי מנדיל נצו זה בין עולים לבין חוזרים, כי רק לגבי האחרונים אפשר להחמיר.

ז. גור:
אני מ נגד לכל הצו כי הוא עומד בניגוד לכל המגמות שלנו בנוגע לעידוד התיירות.

היו"ר י. גורי:
אני מעיד להצבעה את אותם הסעיפים הדנים באונה הבינלאומית.

י. גור:
לוועדה יש סמכות לאשר את כל היו או שום סעיף בו. אמנו ביקשנו להביא חיקון נבדון אולם הוא לא הובא.

סר גלאס:

לכנסת ניתנה סדרת לפצל כי נאמר
"כל הנראה בצו הם לא אוטרה או כוונלה".

י. ספיר:

חלק מההוראות תקפן יחול מה- 1 בינואר,
1957. מאיזה יום איפוא מתחילים החדשיים?

סר גלאס:

אמנם יש כאן רק מן חוקף בכוח, היינו
ב- 1 בינואר, 1957. למעשה לא ישחנה
המצב אמילו הם אחרי במר חדשיים לא יבוא האישור, כי במקרה כזה
היואר ירין להקפין שוב יעם צו. נניח שהכנסת חלון בענין נ וקטובר
ותאשר את הצו, לדע י גם אז לאישור לא יהיה חוקף אלא האוצר יצטרך
להוציא צו מחדש.

א. בהיר:

כאשר נדון בסעיפים אלה אחרי הפגרא
יצטרך האוצר להוציא צו חדש.

ח. רובין:

אם אפשר להוציא כל חדשיים את אותו
הצו. אם פג תקפו - אי אפשר לחדשו בלי

הכנסת.

א. בהיר:

הכנסת נמצאת תוך חדשיים אלה בפגרא
וזה יוצר סוג שונה.

ח. רובין:

אין לזה כל קשר לעובדה אם הכנסת בפגרא
אם לאו, זו אינה חשונה טכפטיית.

סר גלאס:

לא התכוונתי לגרום ששר הוצר בתום
החדשיים יכול להאריך כל צו. מטרת
הוראה זו היא לתת לשר שהות של חדשיים בהם יוכל לגבות מכס מוגדל,
ואם לא יקבל על כך אישור - המצב חוזר לקדמותו. כאן נמשך החדשיים
הוא לא יגבה מכס מוגדל ולא תהיה פגיעה במצבו של האזרח אם שר האוצר
יחזור על ההוראה בתום חדשיים.

א. בהיר:

הנירור הוא חשוב מבחינה טכפטיית אבל
אינני חושב שוועדת הכספים צריכה לסכם
אותו. אם שר האוצר יביא את היו מחדש - תהיה לחברים אפשרות להעיר
את הערותיהם.

ח. רובין:

עמדתי בענין זה פשוטה, שאין אפשרות
להביא את הצו מחדש.

סר קמחי:

אני מבקש לדחות את הדיון בחלק של הצו
הדן בתושבים חוזרים (פרט 704) ולאשר
את הסעיפים הדנים במכס מוגדל.

היו"ר י. גורי:

הפניה היחה יכולה לטאת פרי לו היחה
בענין על-ידי הוועדה כולה.

ז. סרזניב:

אני מ יע לערוך את ההצבעה סחר, אלא
שלטני ההצבעה אני מבקש לטמוע חות של
הנהלת הסוכנות בענין המיוחד של העולים.

הנחלט: לקיים את ההצבעה בישיבת סחר.

**אישור חוזה חכירה (פיק"א) -
חכירת שטחים ל"י הוק נבטי המדינה.**
=====

סר לוינ:

נתבקשתי אמשול לתת סקירה כללית כיצד נהווה המצב. בשנת 1921 נחתם הסכם בין ממשלת הברית לבין חברת פיק"א על חכירת שטח שכלל את חולות קיסריה, בקעה קברה ושטח של עתליה-טנטורה. ההסכם קובע שהשטח יימסר לחברת פיק"א לצרכי פינוח חקלאי ועירוני לחקופה של 100 שנה עם אפשרות להאריך את החקופה לעוד 50 שנה פעם אחת ופעם שניה. בעת שניחנה הקונצסיה לא היה הסדר קרקעות במדינה, השטחים לא היו רשומים בבעלות המנהל של המדינה ולמעשה היו על שטחים אלה סכסוכים רבים של ארסיים ערביים. בסופו של דבר החלט - ואני מדבר על שטח קיסריה, כי ענין עתליה-קברה הוסדר - להכריז על הסדר קרקעות על השטח הזה.

עד תום תקופת המנדט הוסדר שטח של קרוב ל- 9,000 דונם, וכרוצאה מזה נחתם בתום תקופת המנדט חוזה חכירה לגבי שטח שהוסדר שהיה מנוסס על חוזה החכירה משנת 1921. באורח חוזה של סוף 1947 נאסד, שהממשלה מתחייבת להוסיף ולחתום חוזה חכירה באותם התנאים עם חברת פיק"א לגבי השטח שבקיסריה, שיקום לבעלות המדינה כחוצאה מהסדר קרקעות.

פעולות הסדר הקרקעות מאז קום המדינה היו אטיות מיד ואם נחנה עד שתוסדר בעיית הבעלות לגבי השטח הנותן של 20 - 19 אלף דונם כדי שאפשר יהיה לסיים את החכרת השטח לפיק"א בדרך לחכות זמן רב. פיק"א לחצה על קיום ההתחייבות של ממשלת א"י, ולפי עזת היועץ המשפטי לממשלה הוחלט שטר האוצר יפקיע את השטח כולו של הוסדר וקוא יירשם בבעלות המדינה, לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור). צו ההפקעה פורסם, ולפי סעיף 5 לאותה פקודה ניתנה אפשרות לתובעים להגיש את תביעותיהם תוך חדשיים.

כיום השטח רשום בבעלותה המלאה של המדינה והיא יכולה לקיים את אשר ממשלת א"י התחייבה לגבי פיק"א ולחתום אתה חוזה חכירה לחקופה שדובר בה בחוזה של שנת 1921.

כאשר בא האגף מקרקעי המדינה לדון עם פיק"א על התנאים, הצליח האגף להכניס בחוזה המוצע המובא לדיון כמה סעיפים לטוב המדינה לעומת סעיפים מתאימים בחוזה המקורי של ממשלת המנדט. עוד הצליח האגף להשיג את הסכמת פיק"א לביטול חוזה החכירה של שנת 1947 על 9,000 דונם שהוא קיים וחוקי ולכלול שטח זה של 9,000 בתוך החוזה החדש, היינו שטח כולל של 29,000 דונם, ולהציע חוזה חדש ואחיד לגבי כל השטח.

ח. רובין:

אינני חושב שאפשר לגמור ענין זה תחת לחץ של זמן. אני מציע לדחות את האישור עד לאחר הפגרא ולטמוע בנדון את המועצה האזורית.

א. הרצפלד:

השטח הוא בידי פיק"א ועלינו רק לתת אישור למשהו הקיים עוד משנת 1921. זוהי טענה פרואידורלית גרידא ואם הענין דחוף עלינו לסיימו לפני צאתנו לפגרא.

סר לוינ:

הדחיפות היא מטעם פיק"א. הברון ב'יימס רומשילד טוען שהוא רוצה לזכות בחייו לראות בפיתוחו של השטח. הוא מנקט שהחכירה תסתיים על-מנת שפיק"א תוכל לגשת לפיתוח המקום.

ג.ד.

עו"ד סלומון:

רצוני להסביר מהי דחיפות העניין. במשך השנה האחרונה עיכבה פיק"א פעולות פיתוח ותכניות רק מתוך כך ישאלת הבעלות טרם הוסדרה. ישנו יהודי בעם ג'יימס רוטשילד שלו נשאר עניין אחד בחיים והוא עניין קיסריה, לו הוא רוצה להקדיש את כל הכספים העומדים לרשות פיק"א, כי זהו האובייקט היחידי כמעט שנשאר לפיק"א מחוץ להבטחת הזכויות הקיימות. הכרוך ג'יימס רוטשילד מחכה בכליון עיניים לשמוע את ההחלטה בדיון, ולכן עיינו מאמצים להביא את העניין בפניכם עוד לפני המגרא.

עלי להדגיש כי הוסכם, שכל הסכומים יהמט לה תצטרך לעולם בקשר להפקעה יכוסו על-ידי פיק"א.

ז. צור:

אני מציע שלא לדון עתה בנושא זה בלבד לבחור ועדת משנה שתדון בעניין במקופת המגרא.

י. ספרתי:

אני מציע להביא את העניין לאישורה של הכנסת ולהעביר לוועדת משנה את בירור הפרטים.

ח. רובין:

אינני מעלה כלל על דעתי שאפשר לדון על נושא זה מבלי לראות את השטח ומבלי לנוא בדברים עם אנשי המועצה האזורית.

ה צ ב ע ה

ההצעה להביא את העניין לאישורה של הכנסת לפני המגרא - נתקבלה

ח. רובין:

אני מציע לפני הדיון לצאת לשטח כדי לראותנו.

י. ספיר:

אני מציע לקיים קודם כל דיון, וגם בגב דיון יתברר שיש הכרח לראות את השטח - נצא למקום.

הצעת חבר-הכנסת ספיר נתקבלה

דו"ח המילדות המשותפים ל"ד"ר המקומיות, תש"ז-1956

י. ספיר:

הצעתי היא למחוק בסעיף 2 את המלים "סידרה אחת או יותר". אם הצעה זו לא תתקבל אציע באופן אלטרנטיבי להוסיף את המלים: ובלבד שסכום המידרה הרגיונה לא יפחת מ-10 מיליון ל"י.

ח. הרצפלד:

אני מציע שהוועדה תביע זאת בצורת מימלה.

י. ספיר:

אם יו"ר הוועדה יודיע שהוועדה כולה הביעה את רצונה, שבמידה והיה צורך ביותר מיידרה אחת המידרה הרגיונה לא תפחת מ-10 מיליון ל"י - אסיר את המיניגותי.

אד.

היו"ר י. גורר: אפשר להודיע על כך.

סעיפים 18 - 6 - נתקבלו

חוק בנק ישראל (הוראת שעה) תיקון מס. 2

י. ספיר: הצעתי היא שההארכה תבוא ללא הגבלה בזמן, או אלטרנטיבית שהארכה תהיה לשנה.

ה צ ב ע ה

הצעות חבר-הכנסת ספיר - לא נתקבלו

חוק בנק ישראל (הוראת שעה) תיקון מס. 2 - נ ת ק ב ל

אישור רשימת ילידות הזמאים לפי דר והנחות ממס הכנסה

(חבר-הכנסת חזני קורא את רשימת הישובים)

י. ספיר: רצוני לערער על סעיף (ג) הדן בחילופי אוכלוסין. האם משום שאנשי עין-חרוד רבו ביניהם יש לפטור אותם מס הכנסה? אני שולל זאת תכלית שלילה.

ס. חזני: אני מציע לוועדה לאשר את הסעיפים שאין עליהם ערעור ולהשאיר את סעיף (ג) פתוח.

הוחלט: לאשר פטור והנחות מס הכנסה לישובים הנזכרים בסעיפים (א) (ב) ו-(ד), ולחזור ולדון אחרי הפגרת על הישובים הנזכרים בסעיף (ג).

אישור בקשות לאישור ממילואי חובה

י. אפרתי: אני מביא לאישור הוועדה את רשימת המוסדות שהגישו בקשות לפטור ממילואי חובה ואשר אושרו על-ידי ועדת המסנה פה אחד.

(י. אפרתי קורא את רשימת המוסדות)

הרשימה אושרה

הצק להסילתן אמ 25/1/1916

זפ

הקצוב הגמול (נרשם ג'פרד - 1916)

ח'ק המלוכה (אוצר כס"מ) (א.ס.2), 1916-1916
המלכה גבר ושר אלה גברה עם פיק"א

יש לחברי
ז.

יש סכום
ז' וכן בכל

ז' שהגיע

ז. סוזיב:

האוצר יכול לקחת 9% מהפקדונות. כמה זה היום 9% מהפקדונות?

מר בר-יוסף:

כרגע הוציאו 21.5 מיליון, זה בערך 8%. לא דרשנו יותר.

י. סהיר:

כל 21.5 מיליון הלירות בטלבים שונים ובתקופות שונות הופיעו בתקציב. באיזה

סעיף זה מופיע?

מר בר-יוסף:

בהכנסות של תקציב הפיתוח, מלוות פנים.

היו"ר י. גורי:

בשעת הדיון לפני ששה חודשים נאמר לנו שבעצם האוצר היה יכול לפי המצב שהיה קיים אז לנצל את האפשרויות הללו עד 27.5 מיליון לירות, והוא לא ניצל זאת. מהו המצב כיום?

מר בר-יוסף:

הייתי מעריך שיש עליה בעוד 1.5 מיליון לירות כתוצאה מגידול בפקדונות. אם אקח 8%, זה בערך עוד 1.5 מיליון לירות.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר הוועדה לויין.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת לויין - לא נתקבלה.

החוק אומר:

היו"ר י. גורי:

אנחנו עוברים לענין פיק"א.

י. פורדר:

יש איזו מגמה לגמור את ענין פיק"א מסוים שזה כבר דבר יסן. עכשיו בא חבר הכנסת צור ואומר שהיה רוצה לבדוק פרטים. זה בכל זאת 30,000 דונם, ואני מציע אם כל החברים מסכימים לאשר באופן עקרוני את החוזה. בדרך כלל רטאי שר האוצר לעשות חוזה בלי הסכמתנו.

מר שכטר:

לא במקרה זה.

י. פורדר:

אבל לא נחזק אישור של הכנסת.

מר שכטר:

צריך לאשר רק את העובדה שמוותר להחכיר את הקרקעות.

י. פורדר:

אני מציע שנאשר את העובדה הזאת ונבקש לחתום על החוזה. זו צורה הגונה. אני מציע ליושב-הראש לגמור את הענין מיד על בסיס זה.

ז. צור:

לפיק"א לא ייגרם עוול אם יקויים דיון בנושא זה. זו חובה, שחלה על ועדת-הכספים כאשר מביאים בפניה הצעה לאשר חוזה על החכרת שטח לכך וכך שנים.